

1 Our Shiur began with the Gemara referring to the משנה on דף כ"ה ע"א, which said about dough stuck in the cracks of a כלי: - וכן לענין הטומאה אם מקפיד עליו חוצץ ואם רוצה בקיומו הרי הוא כעריבה - The same is true with regard to טומאה. If a person does not want the dough there it is a חציצה, but if he wants it there it is not a חציצה, because it becomes part of the bowl.

1

מאריך דף מ"ה.
Dough stuck in the cracks of a כלי...
וכן לענין הטומאה

ואם רוצה בקיומו הרי הוא כעריבה It is not a כלי Becomes part of the bowl	אם מקפיד עליו חוצץ It is a כלי
--	--------------------------------------

2 The Gemara asks דמי - Why the word וכן? How is this similar to the הלכה in the משנה about the חמץ issue?
With regard to חמץ, בשיעורא תליא מילתא - The determining factor is the amount of dough - כזית, or less than a כזית -
With regard to טומאה, בקפידא תליא מילתא - The determining factor is whether the person would prefer that the dough not be there, or that it be there!?
The Gemara suggests four answers:

First, אימא ולענין הטומאה אינו כן - the wording of the משנה should be changed to reflect, not a comparison, but a contrast between חמץ and טומאה.

2

מי דמי?
How is this similar to חמץ?
טומאה חמץ
בשיעורא תליא מילתא בקפידא תליא מילתא
1
אימא:
ולענין הטומאה אינו כן

3 The next 3 תירושים all interpret the Mishnah similarly, that the Mishnah is speaking of a given Halachah of טומאה which depends on whether the dough is considered separate and not part of the כלי or part of the כלי.
-1- מצרף - combining the piece of dough in the crack with other food in the bowl to make up the שיעור of a כביצה, so that if they become מטמא they can be מטמא other food.
If it's not בטל to the כלי it can be מצרף with the other food - if it is בטל to the כלי it cannot be מצרף.
-2- טבילה for חציצה - in a case where the bowl is טמא and requires טבילה.
If it's not part of the כלי it is a חציצה - if it is part of the כלי it is not a חציצה.
-3- The משנה is speaking about the bowl becoming טמא if a טמא touches the piece of dough that's in the crack, but does not touch the bowl itself. If it's not part of the כלי the כלי will not become טמא - if it is part of the כלי the כלי will become טמא.

3

The next 3 תירושים all interpret the Mishnah similarly...

2 The מלך is speaking of מצרף Combining the dough in the crack with food in the bowl to make up the שיעור of a כביצה of other food בטל to NOT מצרף בטל to NOT מצרף	3 The מלך is speaking of חציצה for טבילה בטל to חציצה בטל to חציצה	4 The מלך is speaking of the BOWL becoming טמא if a טמא touches the dough in the crack בטל to טמא NOT כלי בטל to טמא IS כלי
--	---	--

4 Now, the question is;
 What criteria determine whether it's considered part of the כלי?
 Therefore, the Mishnah says;
 וכן לענין הטומאה -
 DURING פסח, the criteria of ביעור חמץ will apply to טומאה as well.
 Dough the size of a כזית requires ביעור, because it's NOT בטל to the כלי. Therefore,
 --- It is מצרף -
 --- It is a חציצה -
 --- And the כלי does NOT become טמא.
 As Rashi explains, since the איסור חמץ makes it חשוב and distinct from the כלי, it is also considered significant and distinct regarding טומאה.
 Less than a כזית does NOT require ביעור, because it IS בטל to the כלי. Therefore,
 --- It is not מצרף -
 --- It is not a חציצה -
 --- And the כלי DOES become טמא.

The Mishnah then continues;
 However, during the year, when there is no איסור חמץ, the criterion is קפידא.
 If he's מקפיד עליו - he does NOT want it there, it is NOT בטל to the כלי. Therefore,
 --- It is מצרף -
 --- It is a חציצה -
 --- And the כלי does NOT become טמא.
 If he's רוצה בקיומו - he DOES want it there, it IS בטל to the כלי. Therefore,
 --- It is not מצרף -
 --- It is not a חציצה -
 --- And the כלי DOES become טמא.

4

What criteria determine whether it's part of the כלי?

Therefore, the *משנה* says;
 . . . וכן לענין הטומאה . . .

DURING פסח		DURING the YEAR	
כזית ביעור	Less than כזית NO ביעור	מקפיד עליו	רוצה בקיומו
NOT בטל to כלי	בטל to כלי	NOT בטל to כלי	בטל to כלי
מצרף	NOT מצרף	מצרף	NOT מצרף
חציצה	NO חציצה	חציצה	NO חציצה
כלי טמא NOT	כלי טמא IS	כלי טמא NOT	כלי טמא IS

5 מושג the זאגט:
 - בצק החרש אם יש כיוצא בו שהחמין הרי זה אסור
 If a dough has turned white, but has not developed any cracks after some time, and we don't know whether it has become חמץ - if there is another dough that was kneaded at the same time, which is clearly חמץ, we assume that this dough is also חמץ.
 The גמרא adds that if there is no other dough to compare it to - if the amount of time it takes to walk a מיל has passed we assume that it is חמץ.

5

בצק החרש אם יש כיוצא בו שהחמין הרי זה אסור

If dough turned white but no cracks
 If another dough kneaded at the same time is clearly חמץ
 We assume this is also חמץ

If there is no other dough to compare it to
 If the amount of time it takes to walk a מיל has passed we assume it is חמץ

6 Once we mention the שיעור of a מיל, the גמרא mentions that according to ריש לקיש one would have to travel 4 מיל for the following 3 Halachos.

לגבל - One who was hired to knead dough - to be מטרה the utensils provided -

ולתפלה - To Daven in a Shul with a Minyan -

ונטילת ידיים - To wash his hands for a meal.

However, regarding תפלה and נטילת ידיים,

לא שנו אלא לפניו -

This is only when the Shul or available water is in front of him - in the direction that he's traveling anyway,

אבל לאחוריו אפילו מיל אינו חוזר -

But he does not have to go back - or in any other direction - even one מיל.

The Gemara adds; הוא פחות ממיל חוזר - But less than a מיל he must go back. Rashi points out that אגל must go 4 מיל in any direction, since he's not traveling.

6 According to ריש לקיש
One has to travel
4 מיל
for...

<p>לנטילת ידיים To wash for a meal</p>	<p>לתפלה To Daven with a Minyan</p>	<p>לגבל One who's hired to knead dough to be מטרה the utensils</p>
<p>לא שנו אלא לפניו</p>		<p>Any Direction Since he's not traveling</p>
<p>אבל לאחוריו אפילו מיל אינו חוזר</p>		
<p>הא פחות ממיל חוזר</p>		

7 רב נחמן בר יצחק adds another הלכה that relates to four מיל - עיבוד - animal skins are made inedible and become טהור when trampled on for the amount of time it takes to walk 4 מיל.

7 רב נחמן בר יצחק adds

עיבוד

Animal skins are made inedible and become טהור when trampled on for the amount of time it takes to walk 4 מיל

8 the משנה discusses the dilemma of somebody who is baking a טמא dough on פסח. Normally he would separate some of the dough as חלה and bake it so that it does not become חמץ. However, it is אסור to bake חלה on טמא, because even a כהן cannot eat חלה טמא.

There are three opinions in the משנה as to how to best deal with the situation:

1- רבי אליעזר אומר לא תקרא לה שם עד שתאפה -

She should not do חלה הפרשת until after the dough is fully baked. This way she will not be baking חלה טמא.

2- בן בתירא אומר תטיל בצונן - she should separate חלה from the dough, and then stunt the leavening process by putting the dough in cold water until after טוב.

8 כיצד מפרישין חלה בטומאה ביום טוב?

It's אסור to bake טמא ע"י יום טוב ומט

3 OPINIONS:

<p>בן בתירא</p> <p>תטיל בצונן Stunt the leavening process by putting the dough in COLD WATER</p>	<p>רבי אליעזר</p> <p>לא תקרא לה שם עד שתאפה הפרשת חלה AFTER the dough is baked</p>
---	---

9 - אמר ר' יהושע לא זה הוא חמץ שמוזהרין עליו בבל יראה ובל ימצא -
 R' Yehoshua holds that one is not עובר בבל יראה ובל ימצא for
 having in his possession חלה that is חמץ, based on the
 exemption of
 - שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה
 - Because as soon as it is separated it is no longer his - the חלה
 belongs to שכבת הכהנים.
 Therefore, there is no problem with doing הפרשה and
 allowing it to become חמץ.

9 ר' יהושע

לא זה הוא חמץ שמוזהרין עליו
 בבל יראה ובל ימצא

שלך אי אתה רואה
 אבל אתה רואה
 של אחרים ושל גבוה

10 Apparently ר' יהושע disagrees with the earlier תנאים whether
 you can have חלה that is חמץ in your house on פסח.
 The גמרא has two suggestions as to what they are arguing
 about:
 - לימא בטובת הנאה קמיפלגי

10 2 suggestions
 WHAT THEY'RE
 ARGUING ABOUT:

1 לימא
 בטובת הנאה
 קמיפלגי
 חלה Choosing to give the חלה
 specifically to this דין

11 Maybe ר' אליעזר holds
 - טובת הנאה ממון
 The ability to earn the gratitude of the כהן for choosing to
 give the חלה specifically to him, is considered a substantial
 stake in the חלה, to be considered his, and that is why he
 cannot allow it to become חמץ, while ר' יהושע holds
 - טובת הנאה אינה ממון
 The ability to earn gratitude is NOT considered a substantial
 stake in the חלה, to be considered his, and therefore he can
 allow it to become חמץ in his possession.

11 ר' יהושע רבי אליעזר

טובת הנאה אינה ממון טובת הנאה ממון

He CAN allow it to become חמץ He CANNOT allow it to become חמץ

12 Alternatively, ר' אליעזר holds
 - הואיל ואי בעי איתשיל עליה ממוניה הוא
 Since he can undo its status as חלה, it is considered his
 money, and therefore he cannot allow it to become חמץ,
 whereas ר' יהושע holds
 הואיל - לא אמרינן - the ability to undo its status does not make it
 his, and therefore he can allow it to become חמץ.

12

<p>ר' יהושע</p> <p>לא אמרינן הואיל</p> <p>↓</p> <p>He CAN allow it to become חמץ</p>	<p>2</p> <p>רבי אליעזר</p> <p>הואיל ואי בעי איתשיל עליה ממוניה הוא Since he can undo its status as חלה it's considered his money</p> <p>↓</p> <p>He CANNOT allow it to become חמץ</p>
--	---

13 Once we mention the concept of הואיל, the גמרא mentions
 another type of הואיל.
 Generally, we may not do מלאכות on יום טוב, based on the
 Posuk
 מלאכה כל תעשה - לא תעשה כל מלאכה - which is punishable by
 מלקות. However, the Torah made an exception for work done
 ליום טוב - לצורך אוכל נפש - for the purpose of eating on יום טוב.

13

Another type of
הואיל

יום טוב on מלאכות We may not do
 לא תעשה כל מלאכה
 Except for
 לצורך אוכל נפש

14 Now, in a case of
 האופה מיום טוב לחול - One who bakes on יום טוב for the purpose
 of the weekdays - as Rashi explains, once he has completed
 his meal, this food is obviously intended for the evening,
 after יום טוב, or the next day - It would seem to be אסור, unless
 we employ the principle of
 הואיל ומיקלעי ליה אורחים חזי ליה - Since, if many guests would
 arrive unexpectedly on יו"ט he would need the food for יו"ט,
 we can view this baking as being done for יו"ט.

14

האופה מיום טוב לחול

אסור
It would seem to be
 Unless we say הואיל
 ומיקלעי ליה אורחים
 חזי ליה
 we view this baking as
 being done for יו"ט

<p>רבה אמר</p> <p>אינו לוקה אמרינן הואיל</p>	<p>רב חסדא אמר</p> <p>לוקה לא אמרינן הואיל</p>
--	--

...yet, it remains מכובדן

This is actually a Machlokes:
 מלאכות, because Rav חסדא אמר לוקה לא אמרינן הואיל
 - He gets מלקות, because Rav
 חסדא does NOT subscribe to the principle of הואיל.
 מלאכות, because רבה אמר אינו לוקה אמרינן הואיל
 - He does NOT get מלקות,
 because Rabbah DOES subscribe to the principle of הואיל.
 However, it remains מכובדן, אסור, because, right now, he does
 not yet have guests.

15 The Gemara next addresses the question
 - האיך אופין מיום טוב לשבת
 When יום טוב falls on Friday - based on what do we cook and
 bake for שבת.
 As the Gemara points out
 איסור דאורייתא is עירובי תבשילין, which cannot be an איסור
 דאורייתא.
 However, according to רבה, the principle of הוהיל removes the
 איסור דאורייתא - and the איסור דרבנן is removed by making
 עירובי תבשילין.

15

האיך אופין מיום טוב לשבת?
 תקנה דרבנן ג' עירובי תבשילין
 which cannot be an איסור דאורייתא

רבה

עירובי תבשילין
 removes the
 איסור דרבנן

הוהיל
 removes the
 איסור דאורייתא

16 According to רב חסדא, the Gemara says that he holds
 - מדאורייתא צרכי שבת נעשין ביום טוב
 As Rashi explains;
 שבת ויו"ט חדא קדושה היא דתרויהו שבת איקרו
 וכי היכי דמותר לבשל לבו ביום מותר לבשל למחר
 מדאורייתא, therefore - קדושה שבת ויו"ט are one
 one may cook on יו"ט for שבת. The Chachamim, however, did
 not allow it because
 - גזירה שמא יאמרו אופין מיו"ט אף לחול
 People might erroneously think that one may bake on יו"ט for
 the weekdays.
 - וכיון דאצרכוה רבנן עירובי תבשילין אית ליה הכירא
 The requirement of עירובי תבשילין will remind people that
 only
 מותר is מיום טוב לשבת, but
 איסור is מיום טוב לחול.

16

רב חסדא

אסור מדרבנן
 גזירה
 שמא יאמרו אופין
 מיו"ט אף לחול

מדאורייתא
צרכי שבת
נעשין ביום טוב

שבת ויו"ט חדא קדושה היא...
 וכי היכי דמותר לבשל לבו ביום
 מותר לבשל למחר

עירובי תבשילין
 אית ליה הכירא